Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NR. 7 (15). WARSZAWA, 5 MARCA 1932. ROK II.

NOTARJAT — HIPOTEKA

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM USTROJOWYM I ZAWODOWYM NOTARJATU I HIPOTEKI

WYDAWANE PRZEZ ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW NOTARJATU I HIPOTEKI

WYCHODZI 5-go, 15-go I 25-go DNIA KAŻDEGO MIESIĄCA

Redakcja i Administracja: Warszawa, Kapucyńska 6, Związek Pracowników Notarjatu i Hipoteki, tel. 207-61.

Administracja czynna: codziennie w godz. 3—5 ppoł.

Kierownik pisma przyjmuje: we wtorki i piątki w godz. 3—4 ppoł.

Konto P. K. O.: 15.055 (Związek Pracowników Notarjatu i Hipoteki, Zarząd Główny).

Prenumerata: rocznie—30 zł., kwartalnie—8 zł., miesięcznie — 3 zł., zagranicą: rocz. — 45 zł., kwart. — 12 zł. miesięcz. — 5 zł.

Ogłoszenia: 1 str. — 150 zł., 1/4 str. — 40 zł., 1/16 str.—12 zł. W tekście o 50% drożej. Ogłoszenia drobne — 25 groszy od wyrazu. Zaofiarowanie pracy — 10 groszy od wyrazu. Zapotrzebowanie pracy — 5 groszy od wyrazu.

Cena numeru: 1 złoty.

TREŚĆ NUMERU:

Wobec Walnego Zgromadzenia Związku: **O silną organizację.** - **Nowelizacja ustawy o opłatach stemplowych** (tekst projektu noweli; wywód uzasadniający p. Achillesa Rosenkranza). - **Pamięci Tadeusza Starzewskiego.** - **Czyszczenie języka urzędowego.** - **Dyskusja szczegółowa w Komisji Kodyfikacyjnej** (art. 33—38 projektu ustawy). - **Podatek nadzwyszajny w zastosowaniu praktycznem.** - Wobec nieprawdopodobnych pogłosek: **Zaniepokojenie w Krakowie.** - **Sprawy personalne.** - **Wieczory dyskusyjne w Radomiu i Kielcach.** - **Ustawy i rozporządzenia.** - **Wykładnia art. 54, p. 6, u. o. s.** - **Książki i czasopisma.**

Wobec Walnego Zgromadzenia Związku.

O silną organizację.

Każda instytucja stoi ludźmi, którzy jej ramy formalne żywą wypełniają treścią. A ludzi jednoczy, podnosi, kształci, wychowuje, urabia, dla ich dobra własnego i dobra instytucji — silna organizacja.

Z powyższych przesłanek zasadniczych, ze stanowiska interesów notarjatu i hipoteki, wyłaniają się następujące wnioski:

1. silny, skupiający ogół pracowników notarjatu i hipoteki związek, leży w żywotnym interesie wszystkich pracowników tych instytucji;

2. silny, skupiający ogół pracowników notarjatu i hipoteki związek, powinien odpowiadać interesom rejentów i pisarzy, jako stojących na czele poszczególnych placówek tych instytucji;

3. silny, skupiający ogół pracowników notarjatu i hipoteki związek, idzie całkowicie po linji interesów samych tych instytucji.

Czy wnioski nie zbyt daleko idące? Spróbujmy je rozważyć nieco głębiej...

Ad 1. Czem chcą być i czem chcą się czuć pracownicy notarjatu i hipoteki? Czy chcą być rozproszkowaną masą ludzi, zapatrzonych tylko w kąt kancelarji, w której pracują, czy uspołecznioną gromadą, która ma poczucie znaczenia swej pracy dla życia społeczno-państwowego?

Mniemamy, że olbrzymia większość pracowników notarjatu i hipoteki w Polsce nie zawaha się w odpowiedzi i bezwzględnie opowie się za stanowiskiem, idącem w kierunku podniesienia poziomu myślowego i ideowego pracy notarjalno-hipotecznej.

A jeżeli tak, to wszyscy powinni zapisać się do istniejącego Związku, który dotychczas skupia tylko część pracowników notarjatu i hipoteki.

Co z tego nam przyjdzie? — zapyta niejeden. Przyjdzie to, panowie, że będziecie coś znaczyć, będziecie członkami organizacji, która istnieje poto, by troszczyć się o wasze interesy materjalne i moralne, będziecie prawdziwymi pracownikami instytucji, któ-

rych troski i potrzeby będą wam bliskie, będziecie ludźmi społecznie powiązanymi ze środowiskiem, w jakiem pracujecie.

Jeżeli to jest dla kogoś zamało, to... nie mamy nic więcej do powiedzenia.

Ad 2. Są rejenci i pisarze, powiedzmy to szczerze, którzy jak gdyby boją się silnego związku pracowników, a w każdym razie niechętnym patrzą okiem na dążenia do wzmocnienia organizacji. Panowie ci obracają się w płaszczyźnie pojęć ciasno pojętego syndykalizmu i wychodzą zazwyczaj z założenia, że silna organizacja pracowników — to niebezpieczna broń w walce o interesy materjalne.

Nie sądzimy, by stanowisko to, podzielane zresztą, jak przypuszczamy, przez znikomą mniejszość rejentów i pisarzy, było choć trochę słuszne i uzasadnione. Jeśli już chodzi o iluzoryczne, jak wykazała praktyka dziesiątków lat i co wynika z logiki rzeczy wobec szeroko w notarjacie i hipotece stosowanego systemu wynagradzania procentowego, powtarzamy więc — iluzoryczne niebezpieczeństwo zaostrzonej walki klasowej w notarjacie i hipotece, to... i w tym wypadku zawsze lepiej mieć do czynienia z zorganizowanym zespołem, z którym można się porozumieć, niż z rozpyloną masą ludzką, którą zawsze podburzyć może jeden nieodpowiedzialny agitator.

A skoro to „niebezpieczeństwo" całkowicie odpada, to czyż w interesie samych rejentów i pisarzy nie leży, by mieli pracowników, pozostających pod kontrolą organizacji, przez tę organizację podnoszonych, wychowywanych i kształconych?

Ad 3. Instytucje stoją ludźmi, a ludzie, tworzący w codziennej pracy praktykę notarjalną i hipoteczną, to wszak ogół pracowników kancelaryjnych, począwszy od pierwszego z rejentem czy pisarzem na czele i skończywszy na ostatnim.

Im wyższy jest poziom ludzi, daną instytucję tworzących, im wyższy pod względem umysłowym, ideowym i moralnym, tem wyżej stoi sama instytucja.

Mniemamy, że ta elementarna prawda znajduje szczególne uzasadnienie w notarjacie i hipotece, gdzie każdy niemal pracownik styka się codziennie z ludźmi, przychodzącymi zzewnątrz ze swojemi interesami, żalami i troskami i gdzie w ten sposób praca odbywa się pod nieustanną kontrolą społeczeństwa, któremu te instytucje służą.

Czyż przeto nie zachodzi oczywista, bezpośrednia zależność interesów samych instytucji od przynależności ich pracowników do silnej organizacji, która ich poucza i podnosi?

Stwierdziliśmy więc, że silna organizacja pracowników notarjatu i hipoteki to potrzeba oczywista, a i nagląca, wobec przewidywanej reorganizacji prawnej notarjatu i hipoteki w Polsce i wobec obecnych szczególnie trudnych warunków bytu i pracy. Podkreślamy — organizacja silna, a więc znacząca tyle, by poza nią nikt faktycznie nie mógł się do notarjatu i hipoteki dostać, i skupiająca w swych szeregach możliwie wszystkich pracowników tych instytucji, wszystkich, którym pod względem etycznym nic zarzucić nie można.

Słyszymy sceptyczne głosy:

— To pięknie, co panowie tu opowiadają, ale czy istotnie Związek daje swym członkom to wszystko, co się tu obiecuje?

Odpowiadamy:

Jeżeli dotychczas Związek daje mało, to dlatego właśnie, że nie jest silny. A gdy siłą wzbierze, to i dawać będzie więcej, przy czynnej współpracy bardziej uświadomionych i wyrobionych swych członków.

Wszystko można zrobić w granicach ludzkich możliwości, gdy się ma wolę, myśl i... siłę. Wszystkie te trzy czynniki są niezbędne w każdej akcji społecznej czy indywidualnej. Trzeba chcieć, trzeba wiedzieć i trzeba módz. Zorganizowany zespół ludzi zdoła w każdem środowisku te decydujące w życiu wartości wykrzesać.

Jaką drogą doprowadzić można do wzmocnienia Związku?

Różne istnieją w tym względzie projekty. Niektórzy domagają się zwołania ogólnego zjazdu (kongresu) wszystkich pracownikow notarjatu i hipoteki w Polsce. Inni poprzestają na zjeździe przedstawicieli (delegatów) ze wszystkich środowisk. A są i tacy, co za najskuteczniejszą uważają drogę propagandy indywidualnej.

Wydaje nam się, że każda z tych metod jest dobra, byleby tylko ludzie chcieli... chcieć. Zresztą, drogi te bynajmniej się nie krzyżują, jedna drugiej nie wyklucza i nie przeszkadza.

Tak czy inaczej, trzeba się zabrać do usilnej pracy. Zrozumienie jest, o czem tak wymownie świadczy ogłoszona przez nas uchwała zapadła w Sosnowcu, konieczność jest, o czem głosi życie i rzeczywistość, potrzeba więc tylko — odwagi myśli i energji czynu.

O tę odwagę i o tę energję — wołamy!

Projekt nowelizacji ustawy o opłatach stemplowych.

Na podstawie uchwały Rady Ministrów z dnia 8 lutego r. b. p. Minister Skarbu wniósł do Sejmu projekt ustawy w sprawie zmiany ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych.

Ze względu na wagę sprawy ze stanowiska codziennej praktyki notarjalno-hipotecznej zamierzamy zająć się nią w sposób gruntowny i wszechstronny, wzywając wszystkich znawców przedmiotu do udziału w dyskusji nad projektem rządowym.

W ten sposób do pewnego może stopnia zdoła się naprawić mylną, zdaniem naszem, metodę postępowania, jaką obrało Ministerstwo Skarbu przy opracowaniu projektu noweli, nie uznając widocznie za właściwe i celowe zasięgnąć uprzednio opinji najwytrawniejszych z natury rzeczy praktyków stemplowych, jakimi są notarjusze i ich zastępcy.

Oczywiście, jeżeli wspomniany projekt ustawy ma być koniecznie uchwalony w ciągu bieżącej sesji sejmowej, której zakończenie przewidziane jest na drugą połowę marca, to nie może być mowy o jakimkolwiek realnem oddziałaniu na prace komisji sejmowej.

Nie trzeba chyba dodawać, że nadmierny pośpiech w uchwalaniu noweli do ustawy stemplowej ze zrozumiałych względów za pożądany nie uważamy. Sprawa wymaga wszak gruntownej i spokojnej dyskusji zarówno ze stanowiska interesów Skarbu Państwa, jak i interesów obrotu gospodarczego kraju.

Zasadniczy *art. 1* projektowanej noweli, wprowadzający szereg zmian do obowiązujących przepisów ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 roku, stanowi, co następuje:

W **art. 7** ustęp ostatni uzupełnia się następującem zdaniem drugiem:

„Minister Skarbu może zarządzić co do poszczególnych rodzajów świadczeń wzajemnych, że wartości nie można przyjąć w sumie niższej, niż cena giełdowa lub targowa; rozporządzenie określi sposób stwierdzania tych cen“.

Art. 9 uzupełnia się następującym ustępem ostatnim:

„Za wzajemną zgodą urzędu skarbowego i podatnika ustalenie podstawy wymiaru może nastąpić niezwłocznie przez obliczenie prawdopodobnej sumy wszystkich świadczeń za cały czas trwania zobowiązania“.

W **art. 10** w punkcie b) średnik zostaje zastąpiony przecinkiem, po którym umieszcza się tekst następujący: „najwyżej jednak przez 17“; w punkcie e) przecinek po cyfrze „5“ zostaje zastąpiony kropką, a dalszy tekst wymienionego punktu ulega skreśleniu; kropka, kończąca ustęp drugi, zostaje zastąpiona średnikiem, po którym umieszcza się tekst następujący: „łączna podstawa wymiaru nie może jednak być wyższa, niż suma świadczeń za lat 17“.

W **art. 11** ulegają skreśleniu wyrazy: „oraz w punkcie b) art. 10“ tudzież zdanie ostatnie.

W **art. 12** ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Szacunek prawny może być oparty na podatkach: gruntowym i budynkowym, na ostatniej cenie sprzedaży, ostatniem oszacowaniu, dokonanem przez instytucję kredytową celem udzielenia długoterminowej pożyczki hipotecznej oraz na ostatnio ustalonej sumie ubezpieczenia od ognia. Mnożnik, przez który ma być pomnożona kwota podatku gruntowego, względnie budynkowego, ma być ustalony na każdy rok kalendarzowy. W razie oparcia szacunku prawnego na cenie sprzedaży, na oszacowaniu, dokonanem przez instytucję kredytową, lub na sumie ubezpieczenia, należy na każdy rok kalendarzowy ustalać — oddzielnie dla poszczególnych grup przedmiotów majątkowych i poszczególnych okręgów gospodarczych — o jaką kwotę mają być podwyższone lub obniżone powyższe szacunki, pochodzące z poszczególnych lat poprzednich — ze względu na stwierdzone zmiany wartości“.

Ustęp trzeci art. 12 uzupełnia się następującem zdaniem końcowem:

„Jeżeli co do nieruchomości, stanowiącej gospodarstwo rolne, sporządzono dwa pisma, z których jedno tyczy się przeniesienia własności tej nieruchomości bez przynależności, drugie zaś przeniesienia własności przynależności na tę samą osobę, a okres, który upłynął między sporządzeniem pisma pierwszego a sporządzeniem pisma drugiego, nie przekracza jednego roku, to stosuje się postanowienia dwóch zdań poprzednich, jak gdyby przeniesienie nieruchomości wraz z przynależnościami zostało stwierdzone jednem pismem; nie stanowi różnicy, które z wymienionych dwóch pism sporządzono wcześniej“.

W **art. 16** ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie następujące:

„Wolne są od obowiązku uiszczenia procentowej opłaty stemplowej od pisma, stwierdzającego umowę, obustronnie obowiązującą: fundacje, zakłady i zrzeszenia, prawnie istniejące i posiadające siedzibę w Polsce, których zadanie stanowi wyłącznie wykonywanie kultu religijnego albo działalność naukowa, oświatowa, dobroczynna lub mająca na celu prowadzenie szpitali (art. 3 lit. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382) lub nieobliczonych na zysk przychodni“.

W **art. 22** w ustępie pierwszym wyrazy: „jak również w punkcie e) i w ustępie drugim artykułu 10 oraz w art.“ zastępuje się spójnikiem „i“.

W **art. 27** zdanie pierwsze ustępu ostatniego otrzymuje brzmienie następujące:

„Notarjusz wymierza opłatę o tyle, o ile nie została już poprzednio uiszczona w należnej kwocie, względnie nie podlega odroczeniu na mocy art. 9 lub 11".

W **art. 28** ustęp piąty otrzymuje brzmienie następujące:

„W przypadkach, przewidzianych w art. 9, 11 i 177, notarjusz przesyła urzędowi skarbowemu w terminie, który oznaczy rozporządzenie, uwierzytelniony odpis i zaświadcza to na pierwopisie".

W **art. 30** w punkcie 3) wyrazy: „na mocy art. 9, albo punktu e) lub ustępu drugiego art. 10, albo na mocy art. 11" zostają zastąpione wyrazami: „na mocy art. 9 lub 11".

W **art. 31** ustęp ostatni otrzymuje brzmienie następujące:

„Drogą rozporządzenia zostanie określony sposób przymusowego ściągnięcia opłaty stemplowej, wymierzonej zapomocą nakazu płatniczego (art. 30 ustęp drugi), a nieuiszczonej w przepisanym terminie, oraz zostaną wydane szczegółowe przepisy o dowodzie uiszczenia lub odroczenia w przypadku uwierzytelnienia podpisu lub znaku ręcznego (ustęp poprzedni").

W **art. 32** zdanie drugie ustępu drugiego otrzymuje brzmienie następujące:

„W przypadkach, przewidzianych w art. 9 i 11, urząd ustala wysokość rat opłaty i czuwa nad ich uiszczeniem".

W **art. 42** ustęp trzeci uzupełnia się następującem zdaniem drugiem: „Minister Skarbu może przekazać uprawnienie powyższe urzędom skarbowym".

W **art. 47** zdanie drugie ustępu przedostatniego otrzymuje brzmienie następujące:

„W przypadkach jednak, zasługujących na uwzględnienie, Minister Skarbu może, mimo uchybienia terminu, zezwolić na rozpoznanie odwołania; może przekazać to uprawnienie izbom skarbowym".

W **art. 54** punkt 5 otrzymuje brzmienie następujące:

„tyczące się nabycia przez gminę — drogą kupna, zamiany lub wywłaszczenia — nieruchomości, niezbędnych do wykonania planu regulacji ulic, zatwierdzonego przez właściwą władzę albo do budowy lub umieszczenia szkół lub domów ludowych, jak również tyczące się nabycia przez Państwo, związek komunalny lub inną osobę prawną nieruchomości na budowę lub umieszczenie szpitala (art. 3 lit. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382) albo nieobliczonej na zysk przychodni (art. 1 lit. b) oraz art. 63 powołanego rozporządzenia)".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w ustępie ostatnim **art. 58**, oraz w ustępie przedostatnim **art. 65**, podwyższa się na 5 zł.

W **art. 67**, ustęp ostatni otrzymuje brzmienie następujące:

„Karty umowy, sporządzone przez maklera przysięgłego, a tyczące się tranzakcyj giełdowych, zawartych na giełdzie towarowej (§ 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. o organizacji giełd, Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 23, poz. 209), podlegają opłacie w wysokości 50 gr. Minister Skarbu może zwolnić od tej opłaty".

W **art. 72** ustęp trzeci otrzymuje brzmienie następujące:

„Forma pisma i sposób umieszczenia na niem nazwiska lub firmy wystawcy nie mają znaczenia; również nie ma znaczenia, że pismo takie oznaczono jako odpis jak również, że cechy, od których w myśl artykułu niniejszego zależy wymagalność opłaty, nie mieszczą się wszystkie w jednem piśmie, ale są rozdzielone na kilka pism, będących w związku".

W **art. 73** punkt 4 otrzymuje brzmienie następujące:

„wykonanie umowy o sprzedaż papierów wartościowych, monet, zagranicznych środków płatniczych lub złota i srebra w sztabach".

W **art. 79** w ustępie trzecim wyrazy: „(§ 26 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r. Dz. U. R, P. Nr. 114, poz. 1019)" zastępuje się wyrazami: „(§ 29 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1924 r, o organizacji giełd, Dz. U. R. P. z 1930 r. Nr. 23 poz. 209)".

W **art. 81** ustęp przedostatni otrzymuje brzmienie następujące:

„Pisma wyżej wymienione, tyczące się nieruchomości, położonej zagranicą, podlegają opłacie w wysokości 5 zł.".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w **art. 82**, podwyższa się na 5 zł.

W **art. 83** ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie następujące:

„Pismo, stwierdzające umowę między wierzycielem a dłużnikiem o ustanowienie zastawu ruchomego dla wierzytelności już istniejącej, podlega opłacie według zasad, podanych w art. 114 i 115".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w ustępie drugim **art. 84**, podwyższa się na 5 zł.

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w ustępie pierwszym **art. 88**, podwyższa się na 5 zł.

W **art. 91** punkt 3 otrzymuje brzmienie następujące:

„3) a) umowę między komisantem a komitentem o sprzedaż, kupno lub zamianę papierów wartościowych (art. 75 ustęp trzeci), jak również monet lub złota i srebra w sztabach,

b) umowę w sprawie ponoszenia kosztów leczenia w szpitalu (art. 3 lit. a) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o zakładach leczniczych Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 382)".

W **art. 93** ustęp pierwszy otrzymuje brzmienie następujące:

„List przewozowy lub inny tego rodzaju dokument, sporządzony przez wysyłającego, a wręczony przewoźnikowi (przedsiębiorcy przewozowemu) podlega opłacie stemplowej:

a) w wysokości 10 gr. od każdego arkusza, o ile chodzi o przesyłki kolejowe, należące do kategorji przesyłek drobnych oraz o wszelkiego rodzaju przesyłki niekolejowe;

b) w wysokości 1 zł., o ile chodzi o przesyłki kolejowe, nie należące do kategorji przesyłek drobnych".

W **art. 95** punkt b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) w wysokości 1 zł. w razie przyjęcia na przechowanie innych rzeczy ruchomych".

W **art. 95** ustęp ostatni otrzymuje brzmienie następujące:

„Pisma wyżej wymienione, wystawione przez Bank Polski oraz przez kolejowe przechowalnie bagażu, są wolne od opłaty".

Art. 97 uzupełnia się następującym punktem 8: „ubezpieczenia obligacyj Państwa Polskiego od strat na kursie i od wylosowania".

W **art. 107** przed ustępem przedostatnim wstawia się ustęp następujący:

„W razie połączenia spółek bez powiększenia kapitału zakładowego spółki przejmującej wymierza się opłatę w myśl ustępu trzeciego niniejszego artykułu w takiej kwocie, jakaby się należała, gdyby nastąpiło powiększenie kapitału zakładowego spółki przejmującej o czystą wartość majątku spółki przejmowanej, wynikającą z bilansu, na którego podstawie fuzja ma być dokonana. Od kwoty, obliczonej w ten sposób, potrąca się opłatę, którą spółka przejmującą uiściła od podwyższenia kapitału zakładowego, uchwalonego w ciągu jednego roku przed powzięciem uchwały o fuzji, celem nabycia akcyj względnie udziałów spółki przejmowanej; jeżeli ta opłata przewyższa opłatę od połączenia spółek, zwrot nadwyżki nie nastąpi".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w ustępie pierwszym **art. 111**, podwyższa się na 5 zł.

W art. 111 ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Pełnomocnictwo (punkty 1, 2 i 3), upoważniające do zastępstwa w sprawie, należącej w pierwszej instancji do sądu grodzkiego lub sędziego pokoju albo do sądu przemysłowego lub kupieckiego, do sądu pracy lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, podlega opłacie w wysokości 2 zł. Pełnomocnictwo do odbioru sumy pieniężnej, przewyższającej 500 zł., podlega opłacie w wysokości 1 zł.

W art. 111 ustęp czwarty otrzymuje brzmienie następujące:

„Odpisy pełnomocnictw, składane w postępowaniu, należącem w pierwszej instancji do sądu grodzkiego lub do sędziego pokoju albo do sądu przemysłowego lub kupieckiego, do sądu pracy lub urzędu rozjemczego do spraw najmu, — podlegają bez względu na swą treść — opłacie w wysokości 2 zł."

W **art. 112** punkt 5 otrzymuje brzmienie następujące:

„pełnomocnictwo upoważniające do zastępowania przed komisjami polubownemi i rozjemczemi dla załatwiania zatargów zbiorowych i indywidualnych pomiędzy pracodawcami a pracownikami tudzież przed sądami w sprawach o uzyskanie nakazu wykonawczego do orzeczeń wymienionych komisyj lub do układów pojednawczych, przed niemi zawieranych, jak również w postępowaniu egzekucyjnem, prowadzonem na zasadzie takich orzeczeń lub układów pojednawczych".

W art. 112 w punkcie 6 ulegają skreśleniu wyrazy: „wobec sądów".

W art. 112 punkt 7 otrzymuje brzmienie następujące:

„odpisy pełnomocnictw (art. 111 ustęp trzeci) składane sądowi, o ile są przeznaczone dla uczestniczących w sprawie osób".

W art. 112 w punkcie 8 wyrazy: „do sądów powiatowych (pokoju)" zostają zastąpione wyrazami: „do sądów grodzkich lub do sądów pokoju".

W art. 112 umieszcza się następujący punkt:

„12) pełnomocnictwa, wystawiane w postępowaniu tyczącem się ubezpieczeń przymusowych niemajątkowych — przez ubezpieczonych lub członków ich rodzin".

W **art. 114** uzupełnia się ustęp pierwszy przez umieszczenie przy końcu po wyrazie „ustawy", tekstu następującego: „i o ile nie mają zastosowania przepisy o opodatkowaniu spadków i darowizn".

W **art. 115** ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Opłata od obligu, stwierdzającego udzielenie pożyczki pod zastaw papierów wartościowych, nie może przewyższać kwoty, obliczonej według wartości zastawionych papierów (art. 8) i według stopy, którą w myśl rozdziału trzynastego należałoby zastosować, gdyby dłużnik sprzedał owe papiery wierzycielowi".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w **art. 117**, podwyższa się na 5 zł.

W **art. 118** kropkę, kończącą tekst obecny, zastępuje się przecinkiem i umieszcza się po nim tekst następujący:

„jakoteż stwierdzające przyjęcie pieniędzy od przedsiębiorstwa, wykonywającego czynności bankowe".

W **art. 124**, w zdaniu trzeciem, po wyrazach: „Bank Polski", dodaje się wyrazy: „oraz te urzędy państwowe".

Art. 131 uzupełnia się następującym ustępem końcowym:

„Rozdział niniejszy nie ma zastosowania w razie przejęcia całego majątku spółki przez inną spółkę; wtedy ma zastosowanie art 10 (ustęp piąty)".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w **art. 134** podwyższa się na 5 zł.

W **art. 136** pierwsze dwa ustępy otrzymują brzmienie następujące:

„Pokwitowania z odbioru pieniędzy lub papierów wartościowych podlegają zasadniczo — jeżeli wartość przedmiotów, wymienionych w pokwitowaniu, przewyższa 50 zł., a nie przenosi 250 zł. — opłacie w wysokości 20 gr., a przy wartości, przewyszającej 250 zł., opłacie w wysokości 50 gr.

Jeżeli pokwitowanie zawiera zarazem zezwolenie na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej, to podlega opłacie według art. 139 — nie niższej jednak od przewidzianej w ustępie pierwszym niniejszego artykułu".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w **art. 139**, podwyższa się na 5 zł. Przewidzianą w tymże artykule opłatę w wysokości 1 zł. podwyższa się na 2 zł.

W **art. 140** ustęp ostatni otrzymuje brzmienie następujące:

„Z postanowień części pierwszej ustawy niniejszej stosuje się do opłat od podań jedynie art. 18, 33, 34, 38, 39, 50 i 51".

W **art. 142** punkt 22 otrzymuje brzmienie następujące:

„o wydanie świadectw, upoważniających do przekraczania granicy, przewidzianych w umowach międzypaństwowych o ułatwieniach w małym ruchu granicznym".

Tenże artykuł uzupełnia się nowym punktem o brzmieniu następującem:

„27) o zezwolenia, przewidziane w rozporządzeniach, wydanych na podstawie art. 6 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 gru-

dnia 1927 r. o granicach państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 306) oraz o zezwolenia, wydawane na podstawie art. 8 powołanego rozporzadzenia z 1927 r.".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w **art. 145** podwyższa się na 5 zł.

Po art. 146 wstawia się **art. 146a)** o brzmieniu następującem:

„Odwołania w sprawach z nakazów inspektorów pracy: od orzeczeń okręgowych inspektorów pracy, lub komisyj specjalnych przy wojewodach, podlegają opłacie w wysokości 20 zł.".

Opłatę w wysokości 3 zł., przewidzianą w **art. 154**, podwyższa się na 5 zł.

W tymże artykule ustęp ostatni otrzymuje brzmienie następujące:

„Z postanowień części pierwszej ustawy niniejszej stosuje się do opłat od świadectw — poza przypadkami, wymienionemi w art. 161, jedynie art. 18, 33, 38, 39, 50 i 51".

Opłatę w wysokości 20 zł., przewidzianą w punkcie 5 **art. 156**, podwyższa się na 50 zł.

W **art. 156** punkt 8 otrzymuje brzmienie następujące:

„karty łowieckie wydane na okres dłuższy niż 14 dni — 10 zł."

W art. 156 umieszcza się następujący punkt:

„9) zezwolenia na urządzanie wystaw i targów gospodarczych — 10 zł."

Opłatę w wysokości 1 zł., przewidzianą w **art. 157,** podwyższa się na 2 zł.

Opłaty w wysokości 20 gr., przewidziane w ustępach pierwszym i drugim art. 157, podwyższa się na 50 gr.

Opłatę w wysokości 50 gr., przewidzianą w art. 157, podwyższa się na 1 zł.

Opłatę w wysokości 1 zł., przewidzianą w **art. 158,** podwyższa się na 2 zł.

Stawkę w wysokości 3 zł., przewidzianą w tymże artykule, podwyższa się na 5 zł.

Art. 160 otrzymuje brzmienie następujące:
„Wolne są od opłaty:

1) świadectwa, wydawane na skutek podań, wymienionych w punktach 1 — 21, 23, 24 i 27 art. 142;

2) zaświadczenia o dokonaniu zgłoszeń przewidzianych w art. 21 (ustępie przedostatnim) i w art. 22;

3) świadectwa wydawane osobom, wymienionym w art. 144;

4) świadectwa, wydawane celem przedstawienia ich instytucji ubezpieczeń przymusowych niemajątkowych dla stwierdzenia uprawnień ubezpieczeniowych.

Świadectwa, wymienione w art. 157, są wolne od opłaty tylko w przypadkach, w których opłatę miałby ponieść Skarb Państwa, jak również w razie wydania świadectwa osobie, wymienionej w punkcie 17 art. 142".

W **art. 161** w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie następujące:

„Opłata od świadectwa, wydanego przez notarjusza, mającego siedzibę poza obszarem, na którym obowiązuje kodeks cywilny austrjacki, może być też uiszczona gotówką do rąk notarjusza (art. 28)".

W art. 161 uzupełnia się ustęp drugi następującem zdaniem końcowem:

„Świadectwo może być wydane mimo nieuiszczenia lub niedostatecznego uiszczenia opłaty, jeżeli za wydaniem niezwłocznem przemawiają względy publiczne lub wzgląd na poważny interes petenta; w tym wypadku stosuje się ustęp trzeci art. 152."

W art. 161 wstawia się następujący nowy ustęp jako przedostatni:

„Osoba, posiadająca świadectwo, wydane bez uiszczenia opłaty stemplowej, na mocy punktu 4 artykułu 160 — jeżeliby chciała przedstawić je nie instytucji ubezpieczeń społecznych, lecz innej osobie—ma uprzednio uiścić opłatę stemplową; w razie nieuiszczenia albo uiszczenia spóźnionego lub nieprawidłowego stosuje się punkt 3 artykułu 33 oraz art. 42".

W **art. 177** ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Minister Skarbu może przekazać uprawnienie powyższe izbom skarbowym i urzędom skarbowym".

Z kolei pozostałe artykuły projektowanej noweli mają brzmienie następujące:

Art. 2. Art. 34 ustawy o opłatach stemplowych ma zastosowanie również do danin publicznych, unorłanej (zniekształcenie w tekście druku sejmowego — przyp. Red.) ustawy—o ile owe przepisy dawniejsze bądź nie przewidują przedawnienia, bądź ustanawiają termin przedawnienia dłuższy od określonego w powołanym art. 34.

Art. 3. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu władny jest do końca 1934 r. przyznawać w przypadkach przekształcenia lub fuzji spółek, zasługujących na szczególne uwzględnienie, ulgi dalej idące niż przewidziane w art. 107, lub zupełne zwolnienie od opłat.

Art. 4. Minister Skarbu władny jest zwolnić poszczególne rodzaje czeków od opłaty, przewidzianej w art. 128. Przepis ten tyczy się również czeków, sporządzonych przed wejściem niniejszej ustawy w życie.

Art. 5. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu.

Zamiast uzasadnienia projektu, zawartego w druku sejmowym Nr. 504, a nie odznaczającego się zbytnią przejrzystością, podajemy w dosłownem brzmieniu artykuł p. *Achillesa Rosenkranza*, naczelnika wydziału opłat stemplowych w Ministerstwie Skarbu, znakomitego znawcy przedmiotu i niewątpliwie głównego autora projektowanej noweli.

Artykuł ten, ogłoszony w Nr. 8 tygodnika urzędowego *Polska Gospodarcza*, w treści swej pokrywa się całkowicie z uzasadnieniem projektu rządowego i daje w ujęciu syntetycznem pełny obraz zmian, jakie projektowana nowela wprowadza do obowiązującej ustawy.

W ten sposób wywód p. Naczelnika Rosenkranza daje nie tylko uzasadnienie projektu ze stanowiska rządowego, ale ponadto zawiera w systematycznym układzie charakterystykę projektu. Sądzimy przeto, że zapoznanie czytelników naszych z wywodem głównego autora projektu noweli będzie w tych warunkach bardziej celowe, niż podawanie uzasadnienia przedłożenia rządowego.

Artykuł p. Naczelnika Rosenkranza reprodukujemy, jak zaznaczyliśmy, w brzmieniu dosłownem,

gwoli przejrzystości przedzielając tylko tekst gwiazdkami:

Ustawa o opłatach stemplowych z dn. 1/VII. 1926 r. (*Dz. Ust. R. P.* Nr. 98, poz. 570) obowiązuje od dn. 1/I 1927 r., a zatem już przeszło 5 lat. Jest zjawiskiem normalnem, że ustawa ujmująca całokształt pewnego przedmiotu, bywa po upływie lat kilku od wejścia w życie poddawana rewizji i zostaje znowelizowana.

Wniesiony do Sejmu rządowy projekt noweli do ustawy o opłatach stemplowych nie zaspakaja całkowicie potrzeby przystosowania ustawy do nowych warunków, lecz wynikł z selekcji zebranego już obfitego materjału przygotowawczego. Takie ujęcie jest następstwem przypadkowego zbiegu okoliczności: w bieżącej bowiem sesji Izb Ustawodawczych czynniki parlamentarne i rządowe były dotychczas całkowicie zaabsorbowane wielką ilością ważkich prac ustawodawczych, którym w wyznaczonej kolejności przypadło miejsce przed sprawą nowelizacji ustawy o opłatach stemplowych. Wobec krótkości czasu, jaki w b. sesji jeszcze pozostaje, okazała się potrzeba wyłączenia z projektu noweli wszylkich takich przedmiotów, co do których w dyskusjach dotychczasowych ujawniły się znaczniejsze rozbieżności. Te bowiem różnice zdań wywołują obawę, że włączenie do projektu spornych też spowodowałoby zbyt długie obrady nad projektem. Wobec zaś powszechnej (jak się zdaje) opinji, że pewne zmiany są niezbędne, nowelizacja ustawy powinna być dokonana możliwie prędko.

Dalszym momentem, który zdecydował o treści projektu, jest potrzeba zrównoważenia budżetu państwowego.

*

W zakresie podwyżki stawek projekt nie odstępuje od myśli przewodniej, która kierowała w swoim czasie obradami nad tekstem obecnie obowiązującej ustawy o opłatach stemplowych, a która streszcza się w zasadzie, że stopy opłat stemplowych proporcjonalnych nie powinny być wysokie: gdy bowiem opłaty stemplowe proporcjonalne są z istoty swej podatkami od obrotu, stopa ich — jeśliby była zbyt wysoka — może utrudnić obrót, zmniejszyć ilość obrotów, a przez to oddziałać ujemnie nietylko z gospodarczego punktu widzenia, ale też — zmniejszyć ilość przedmiotów opłat stemplowych — obniżyć dochód skarbowy z tego źródła. Projekt nie zmienia więc stopy żadnej z opłat proporcjonalnych, jedynie przewiduje podwyższenie stawek stałych (t. j. takich, które bądź wcale są niezależne od wartości przedmiotu, bądź ustosunkowują się do niej w stopniu bardzo nieznacznym).

Projektowane jest podwyższenie wszystkich niemal stawek 3-złotowych na 5-złotowe. Najważniejsze grupy, objęte tą podwyżką, są to: opłaty od podań (przyczem jednak nie ulega zmianie opłata w wysokości po gr. 50 od każdego załącznika do podania), opłaty od świadectw, pełnomocnictw, poręczeń, aktów notarjalnych, nie podlegających opłacie procentowej (np. od ofert, zezwoleń na wykreślenie wpisu w księdze wieczystej, wezwań notarjalnych, testamentów).

Opłata w wysokości zł. 1 od pełnomocnictw, upoważniających do działania w pewnych rodzajach postępowania sądowego (np. w sprawach, należących w pierwszej instancji do sądu grodzkiego lub sądu pracy) ma być podwyższona do zł. 2 (nie ulega zmianie opłata w wysokości zł. 1 od upoważnienia do odbioru sumy pieniężnej, przewyższającej zł. 500). Takiemu samemu podwyższeniu ma ulec opłata od wypisów z aktów notarjalnych oraz od duplikatów aktów urzędowych, tudzież od odpisów i wyciągów, sporządzonych i uwierzytelnionych przez urząd państwowy.

Opłata od dokumentów koncesyjnych, wynosząca obecnie zł. 20, ma być podwyższona na zł. 50 (nie ulega zmianie przepis, zawarty w art. 156, w myśl którego opłata może być co do poszczególnych kategoryj przedsiębiorstw, wymagających koncesji, obniżona drogą rozporządzenia do zł. 3).

Co do niektórych rodzajów podań i świadectw opłata, wynosząca obecnie zł. 3, zostaje podwyższona do kwoty, wyższej niż zł. 5. Są mianowicie projektowane: a) opłata w wysokości zł. 20 za odwołanie w sprawie z nakazu inspektora pracy — od orzeczenia okręgowego inspektora pracy lub komisji specjalnej przy wojewodzie, b) w wysokości zł. 10 za zezwolenie na urządzenie wystawy lub targu gospodarczego. Opłata 20-złotowa, wymieniona pod a) dotyczy postępowania wyjątkowego, a mianowicie środków odwoławczych do III instancji administracyjnej; ponieważ nadto rozchodzi się o sprawy wielkiej wagi i technicznie zawikłane, wymagające bardzo starannych, a przez to kosztownych, badań, przeto słuszne jest ustanowienie opłaty wyższej od normalnej.

Opłata od pokwitowań (nie podlegających opłacie procentowej, t. j. niewymienionych w art. 72 i 90 ustawy o opłatach stemplowych), wynosząca obecnie gr. 20, ma być podwyższona do gr. 50—co do pokwitowań z odbioru kwoty pieniężnej, przewyższającej zł. 250, lub papierów wartościowych, których wartość wynosi więcej niż zł. 250.

Do projektowanych postanowień, mających na celu zwiększenie dochodu z opłat stemplowych, należy też zmiana przepisów o prawnym szacunku nieruchomości. Art. 12 ustawy o opłatach stemplowych, o ile dotyczy upoważnienia Ministra Skarbu (w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedl., Rolnictwa i Rob. Publ.) do wydania norm szacunkowych, dotychczas nie został wykonany, naskutek czego Skarb Państwa nie jest dostatecznie chroniony przed machinacjami, zmierzającemi do obniżenia należnej opłaty stemplowej drogą podawania w dokumentach sprzedaży ceny niższej od umówionej. Przyczyną niekorzystania z owego upoważnienia są trudności, jakie w obecnych warunkach napotyka ułożenie sprawiedliwych norm szacunkowych, umożliwiających w każdym poszczególnym przypadku ustalenie sumy, zbliżonej do faktycznie umówionej ceny kupna. W szczególności co do przewidzianej w art. 12 postaci prawnego szacunku, polegającej na wielokrotności podatku gruntowego, trudność wynika z niejednolitości systemów tego podatku, obowiązujących w poszczególnych byłych dzielnicach oraz z ciągłej w różny sposób przejawiającej się płynności tych stosunków faktycznych, od których zależy wartość rzeczy nieruchomych. Druga zaś grupa prawnych szacunków, wymienionych w art. 12, obejmująca poprzednią cenę sprzedaży oraz oszacowanie, dokonane przez instytucję kredytu długoterminowego — miała być, według tekstu obecnie obowiązującego, oparta na danych przedwojennych, tudzież na corocznem przewalutowaniu; takie ujęcie jest dziś już bezwzględnie przestarzałe. Projekt, nie skreślając dotychczasowego postanowienia, opierającego prawny szacunek o podatki: gruntowy i budynkowy, wprowadza nowy środek pomocniczy, a mianowicie sumę ubezpieczenia od ognia, o ile chodzi o ocenę sprzedaży oraz o oszacowanie, dokonane przez instytucję kredytową — przewiduje zastosowanie ostatnio ustalonej podstawy jednego względnie drugiego rodzaju.

*

Inne projektowane tezy można podzielić na następujące grupy: 1) postanowienia, mające na celu dostosowanie ustawy o opłatach stemplowych do zmian, które w innych dziedzinach prawa zaszły od czasu wejścia powołanej ustawy w życie; 2) zawierające autentyczną interpretację, zgodną z niewątpliwą intencją ustawodawcy, a mającą na celu zapobieżenie w zakresie opłat stemplowych bądź uchylaniu się od obowiązku podatkowego, bądź opodatkowaniu nadmiernemu, niezgodnemu z istotą rzeczy; 3) normy, mogące wpłynąć na usprawnienie administracji, a tem samem spowodować zmniejszenie wydatków; 4) ustalenie pewnych zwolnień, których słuszność jest niewątpliwa.

*

Z postanowień grupy 1 najważniejsze są te, które wiążą się z prawem akcyjnem z 1928 r., a mianowicie z art. 143, przewi-

dującym fuzję spółek bez powiększenia kapitału zakładowego spółki przejmującej. Ponieważ ten rodzaj fuzji nie był znany w czasie układania ustawy o opłatach stemplowych, więc nie został uwzględniony w postanowieniach tej ustawy, przewidujących stawki ulgowe dla fuzyj. Naskutek tego skorzystanie z owych przepisów prawa akcyjnego jest obecnie — ze względu na wysokie opłaty stemplowe — bardzo utrudnione (jeżeli nie niemożliwe). Co do tej kwestji projektuje się, że „w razie połączenia spółek bez powiększenia kapitału zakładowego spółki przejmującej mają być wymierzone opłaty stemplowe w takiej kwocie, jakaby się należała, gdyby nastąpiło powiększenie kapitału zakładowego spółki przejmującej o czystą wartość majątku spółki przejmowanej, wynikająca z bilansu, na którego podstawie fuzja ma być dokonana. Od kwoty, obliczonej w ten sposób, potrąca się opłatę, którą spółka przejmująca uiściła od podwyższenia kapitału zakładowego, uchwalonego w ciągu jednego roku przed powzięciem uchwały o fuzji, celem nabycia akcyj względnie udziałów spółki przejmowanej; jeżeli ta opłata przewyższa opłatę od połączenia spółek, zwrot nadwyżki nie nastąpi".

Zdanie drugie tekstu, przytoczonego wyżej w cudzysłowie, tyczy się przypadku, w którym spółka przejmująca najpierw podwyższyła swój kapitał akcyjny drogą wkładów gotówkowych, za które nabyła akcje spółki przejmowanej (wszystkie lub ich część), a następnie dopiero dokonywa formalnej fuzji w sposób, wskazany w art. 143 — 148 prawa o spółkach akcyjnych (jeżeli za gotówkę, uzyskaną wzamian za emisję nowych akcyj, nabyła tylko część akcyj spółki przejmowanej, to musi nabyć resztę akcyj przed fuzją, a ceną kupna pokryć z zapasów kasowych). Samo podwyższenie kapitału akcyjnego celem nabycia wszystkich akcyj innej spółki wraz z dokonanem następnie nabyciem tych akcyj nie stanowi fuzji.

Wyjaśnione tylko co postanowienia o opłatach, wiążących się z fuzją spółek, mają być — wg. projektu — stosowane również w przypadku, gdy fuzja dokonywa się w ten sposób, iż spółka przejmująca nabywa nie wszystkie akcje spółki przejmowanej, lecz większość tych akcyj (np. 95%), i przeprowadza uchwałę o rozwiązaniu spółki przejmowanej, poczem zostaje sporządzony „akt działu", na mocy którego spółka przejmująca otrzymuje cały majątek spółki przejmowanej i spłaca gotówką innych akcjonarjuszów. W tym więc przypadku nie będą miały zastosowania art. 131 (punkt 1) oraz art. 132 ustawy o opłatach stemplowych.

*

Z postanowień grupy 2 najważniejsze są następujące:

1. W myśl obowiązującego obecnie tekstu art. 12, 52 i 58 ustawy o opłatach stemplowych należy w razie sprzedaży nieruchomości, stanowiącej gospodarstwo rolne, wraz z przynależnościami, wymierzyć opłatę w wysokości 4% od $^{9}/_{10}$ części sumy podanych przez podatnika wartości rzeczy nieruchomej i przynależności oraz 1% od $^{1}/_{10}$ części owej sumy.

Teza powyższa ma być według projektu uzupełniona tezą następującą: „Jeżeli co do nieruchomości, stanowiącej gospodarstwo rolne, sporządzono 2 pisma, z których jedno tyczy się przeniesienia własności tej nieruchomości, bez przynależności, drugie zaś przeniesienia własności przynależności, a okres, który upłynął między sporządzeniem pisma pierwszego a sporządzeniem pisma drugiego, nie przekracza jednego roku, to stosuje się postanowienia wyżej wyjaśnione, tyczące się rozdziału podstaw wymiaru opłat 4%-owej i 1%-owej, „jak gdyby przeniesienie nieruchomości wraz z przynależnościami zostało stwierdzone jednem pismem; nie stanowi różnicy, które z wymienionych 2 pism sporządzono wcześniej". Projektowane uzupełnienie ma na celu przeciwdziałanie ujawnionym w ostatnim czasie machinacjom, zmierzającym do unicestwienia normy, która ustala szacunek prawny przynależności w kwocie maksymalnej, wynoszącej $^{1}/_{10}$ część szacunku całości. Było bowiem niewątpliwie intencją ustawodawcy wymaganie opłaty według stopy 4%-owej co do tej kwoty, której wartość przynależności przewyższa $^{1}/_{10}$ część całości.

2. Zawarte w projekcie przestylizowanie art. 83 i 115 usunie interpretację (niewątpliwie nie odpowiadającą intencji ustawodawcy, ale nie dającą się obalić na podstawie tekstu obecnego), według której pożyczka pod zastaw papierów wartościowych, udzielona osobie, trudniącej się zawodowo sprzedażą papierów wartościowych, podlega opłacie wyższej niż pożyczka, zaciągnięta pod zastaw takich papierów przez osobę, nie zajmującą się ich sprzedażą. (Interpretacja ta — wyrażona w § 120 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o opł. stempl. — opiera się na obecnym tekście art. 115, w myśl którego oblig, stwierdzający udzielenie pożyczki pod zastaw towarów osobie, wykonywującej sprzedaż towarów tegoż rodzaju, podlega opłacie w wysokości 0.3%, oraz tezie, iż papier wartościowy należy uważać za towar z punktu widzenia osoby, zajmującej się zarobkowo sprzedażą papierów wartościowych). Na przyszłość więc obowiązywałaby bez wyjątku zasada, że w razie zastawienia papieru wartościowego opłata nie może przewyższać kwoty, obliczonej według stopy, którą należałoby zastosować, gdyby dłużnik sprzedał dany papier wartościowy.

*

Z postanowień grupy 3 wymieniamy przedewszystkiem mające na celu zmniejszenie ilości wypadków, w których wysokość opłaty stemplowej nie może być określona zaraz przy sporządzeniu pisma, podlegającego opłacie, i które z tego powodu urząd skarbowy musi utrzymywać w ewidencji, nieraz przez szereg lat.

W szczególności co do wypadków, przewidzianych w art. 9, t. j. takich, w których ustalenie podstawy wymiaru opłaty stemplowej następuje od czasu do czasu, w miarę wykonania zobowiązania, gdyż w dniu zawarcia umowy, tworzącej zobowiązanie, znana jest tylko cena jednostkowa, a nie jest wiadoma ilość świadczenia, zawiera projekt postanowienie następujące: „Za wzajemną zgodą urzędu skarbowego i podatnika ustalenie podstawy wymiaru może nastąpić niezwłocznie przez obliczenie prawdopodobnej sumy wszystkich świadczeń za cały czas trwania zobowiązania". Z upoważnienia tego będzie urząd skarbowy korzystał, oczywiście, tylko w sprawach mniejszej wagi, a zakres tych spraw określi instrukcja, którą wyda Ministerstwo Skarbu.

Co do przypadków, przewidzianych w art. 10, t. j. gdy rozmiar świadczenia, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być przy sporządzaniu pisma, podlegającego opłacie, oznaczony za cały czas twania zobowiązania, ale jest oznaczony za jednostkę czasu (rok, miesiąc i t. p.), projekt przewiduje 2 uproszczenia: a) jeżeli czas trwania zobowiązania nie jest oznaczony kalendarzowo ani ograniczony czasem życia pewnej osoby, weźmie się raz jeden za podstawę wymiaru iloczyn z pomnożenia świadczenia rocznego przez 5 i na tem sprawa wymiaru opłaty stemplowej będzie zakończona definitywnie (podczas gdy według prawa obecnie obowiązującego oblicza się opłatę kilkakrotnie, a mianowicie co 5 lat); b) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle ograniczony co do ilości lat maksymalną podstawą wymiaru będzie iloczyn z pomnożenia świadczenia rocznego przez 17; natomiast ustaną wymiary perjodyczne, dokonywane w myśl obowiązującego obecnie tekstu art. 11. (Mnożnik 17, przewidziany już w prawie obecnem co do świadczeń, ustanowionych na wieczne czasy, wynika z zastosowania 6%-owej stopy kapitalizacyjnej, a mianowicie zbliża się do ilorazu z podzielenia liczby 100 przez 6).

Do grupy 3 należą dalej projektowane postanowienia, upoważniające: a) do rozszerzenia zakresu działania izb skarbowych i urzędów skarbowych — co do rozpoznawania odwołań, wniesionych po terminie, co do obniżenia podwyżek stemplowych oraz co do odraczania płatności, b) do zwiększenia ilości organów urzędowych, uprawnionych do kasowania znaczków stemplowych na wekslach.

*

Z zwolnień przewidzianych w projekcie (grupa 4) zasługują na uwagę następujące:

1. Spełnienie zapowiedzi, zawartej w art. 12, 56 i 65 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 22/III 1928 r. o zakładach leczniczych (Dz. Ust. R. P. Nr. 38, poz. 382), a mianowicie przyznanie osobistego zwolnienia od opłat stemplowych zrzeszeniom i fundacjom, mającym na celu prowadzenie szpitali lub nieobliczonych na zysk przychodni, jak również zwolnienia przedmiotowego omowom o kupno nieruchomości przez Państwo, związek komunalny lub inną osobę prawną: na budowę lub umieszczenie niewymienionych zakładów leczniczych, tudzież umowom w przedmiocie ponoszenia kosztów leczenia w szpitalu i rachunkom, wiążącym się z takiemi umowami.

2. Zwolnienie od opłat stemplowych, pism, wiążących się z ustawodawstwem socjalnem, a mianowicie pełnomocnictw, wystawianych w postępowaniu, tyczącem się „ubezpieczeń przymusowych niemajątkowych“ (a zatem ubezpieczeń socjalnych), przez ubezpieczonych lub członków ich rodzin, oraz świadectw wydawanych celem przedstawienia ich instytucji ubezpieczeń przymusowych niemajątkowych dla stwierdzenia uprawnień ubezpieczeniowych, dalej pełnomocnictw, upoważniających do zastępowania przed komisjami, powołanemi do załatwiania zatargów zbiorowych i indywidualnych pomiędzy pracodawcami i pracownikami, oraz w postępowaniu sądowem, które wiąże się z działalnością owych komisyj (obecnie—w myśl punktu 5 art. 112 — zwolnienie w dziedzinie niniejszej jest przyznane tylko w pewej mierze), wreszcie pełnomocnictw, udzielanych pracowniczemu związkowi zawodowemu lub jego funkcjonarjuszom albo przez taki związek, a upoważniających do zastępowania członków związku wobec władz administracyjnych oraz wobec procodawców (obecnie uwolnienie—w myśl punktu 6 art. 112 — dotyczy tylko upoważnienia do działania wobec sądów).

3. Zwolnienie od opłaty stemplowej ubezpieczeń obligacyj Państwa Polskiego od strat na kursie od wylosowania. Ta teza jest rozwinięciem zasady, urzeczywistnionej już w znacznej mierze w prawie obecnem (w punkcie 1 art. 77; w punkcie 1 art. 120; pośrednio też w ust. II art. 115), a streszczającej się w ułatwieniu obrotu obligacyj państwowych. Ponieważ możliwość ubezpieczenia obligacyj premjowych ułatwia ich obrót, więc zgodnie z zasadą powyższą należało usunąć przeszkodę obrotu, jaką są opłaty stemplowe, przewidziane w art. 96.

4. Projektowane jest upoważnienie Ministra Skarbu do zwalniania od opłaty stemplowej w kwocie gr. 50, której podlegają w myśl art. 69 karty umowy, sporządzone przez maklera przysięgłego, a tyczące się tranzakcyj giełdowych, zawartych na giełdzie towarowej. Tą drogą zostanie umożliwione zwolnienie kart umowy, wiążących się z giełdami mięsnemi, uzasadnione tem, że przedmiotem obrotów na tych giełdach mogą być i przeważnie są ilości drobnicowe.

5. Zmiana art. 118 ma na celu zwolnienie pewnych pism, wystawionych przez banki, a stwierdzających czynności prawne, które nie wynikają z istoty danej tranzakcji, lecz są narzędziami techniki bankowej. Powołany artykuł, przewidujący opłatę w wysokości gr. 20 od „pism, stwierdzających przyjęcie pieniędzy na oprocentowanie przez przedsiębiorstwa, trudniące się czynnościami bankierskiemi“, ma na celu opodatkowanie dowodów lokacyjnych. Otóż projekt zawiera zwolnienie od opłaty pism, mieszczących się w powyższej definicji, ale mimo to nie będących dowodami lokacyjnemi, a mianowicie „stwierdzających przyjęcie pieniędzy od przedsiębiostwa, wykonywującego czynności bankowe“. Zdarza się mianowicie, że bank A, otrzymawszy zlecenie inkasa i nie posiadając oddziału w miejscu zamieszkania dłużnika, daje ze swej strony zlecenie bankowi B, mającemu siedzibę w owej miejscowości. Bank B po zainkasowaniu zapisuje otrzymaną kwotę na dobro banku A w jego oprocentowanym rachunku.

6. Projekt uzupełnia przepisy, zwalniające od opłat, zawarte w p. 4 art. 73 oraz w p. 3 arl. 91, przez wstawienie pewnych wyrazów, które tylko przez przeoczenie zostały w tych tekstach pominięte. Zwolnienia, o których mowa, dotyczą pism, wiążących się z obrotem papierów wartościowych oraz z obrotem środków płatniczych i przedmiotów im pokrewnych (monet nie będących ustawowemi środkami płatniczemi – np. rubli złotych — oraz złota i srebra w sztabach), a uzasadniają się tem, że obrót papierów wartościowych jest opodatkowany wyczerpująco w sposób, wskazany w rozdz. XIII ustawy o opł. stempl., a obrót środków płatniczych i t. p. nie powinien być opodatkowany — ze względów polityki walutowej. Otóż punkt 4 art. 73, dotyczący rachunków, zostaje uzupełniony przez wymienienie „monet“, a punkt 3 art. 91, dotyczący komisu, zostaje uzupełniony przez wymienienie ”monet“ oraz „złota i srebra w sztabach“.

6. Projekt wznawia tezę, która mieściła się w art. 169 ustawy o opłatach stemplowych, a wygasła z końcem 1928 r., a mianowicie przewiduje upoważnienie Ministra Skarbu do przyznawania (w porozumieniu z Ministrem Przem. i Handlu) do końca 1934 r. w przypadkach przekształcenia lub fuzji spółek, zasługujących na szczególne uwzględnienie, ulg, dalej idących niż przewidziane w art. 107, lub zupełnego zwolnienia od opłat.

Pamięci Tadeusza Starzewskiego.

W pierwszą, bolesną rocznicę śmierci, przypadłą w dniu 10 lutego r. b., grono przyjaciół i znajomych ś. p. Tadeusza Starzewskiego, świetnego przedstawiciela notarjatu polskiego, byłego Prezesa Izby Notarjalnej w Krakowie, złożyło się na wiązankę wspomnień, ogłoszonych w postaci małej, ale pełnej treści książeczki.

Człowiek, obywatel i rejent — wyziera z kart tej książeczki, żłobiąc w duszy czytelnika obraz jednostki na wielką zakrojoną miarę.

Niebawem, czerpiąc z wspomnianej książeczki, zapoznamy czytelników naszych z sylwetką ś. p. Tadeusza Starzewskiego, przyczem spróbujemy nawiązać do zagadnienia psychiki rejenta wogóle w płaszczyźnie życia społeczno-państwowego.

Czyszczenie języka urzędowego.

W łonie ,,Towarzystwa Popierania Języka Polskiego“, na którego czele stoi tak zasłużony dla języka ojczystego prof. A. A. Kryński, powstała komisja specjalna, która postawiła sobie chwalebne zadanie czyszczenie naszego języka urzędowego, wołającego nieraz poprostu o gromy niebieskie.

W wykonaniu tego zadania komisja ogłosiła już drukiem Spis Nr. 1, wytykający szereg nieprawidłowych a utartych wyrażeń językowych. Z pewnemi szczegółami spisu Nr. 1, mającemi znaczenie w codziennej praktyce notarjalno-hipotecznej, czytelników naszych zapoznamy.

P. Minister Sprawiedliwości okólnikiem Nr. 1642/Red/32 polecił Spis Nr. 1 szczególnej uwadze wszystkich sędziów i prokuratorów.

Doskonale! Troska o język to podstawowy sprawdzian kultury narodowej. A w zakresie naszego języka urzędowego, nie wyłączając i sądowego, jest się o co zatroszczyć...

Dyskusja szczegółowa

w Komisji Kodyfikacyjnej.

W niniejszym numerze zamykamy sprawozdanie z obrad sesji grudniowej 1931 podkomisji przygotowawczej Komisji Kodyfikacyjnej w pierwszem czytaniu projektu ustawy notarjalnej. W ten sposób w №№ 2, 3, 4, 5 — 6 i 7 roku bieżącego przedstawiliśmy szczegółowo przebieg obrad sesji grudniowej 1931, a niebawem przystąpimy do sprawozdania z sesji styczniowej 1932.

Art. 33.

Notarjusze i substytuci notarjalni okręgu każdego sądu apelacyjnego stanowią izbę notarjalną tego okręgu.

Referent p. Glass godzi się, by skreślić w art. 33 substytutów notarjalnych z zastrzeżeniem, by im pozostawić prawo posiadania swego przedstawiciela w radzie notarjalnej. Przepis taki zawierał projekt regulaminu Rady Notarjalnej we Lwowie.

P. Skąpski jest za skreśleniem w art. 33 słów: „i substytuci notarjalni“. Należy jednak tych substytutów, którzy pełnią obowiązki notarjuszy i korzystają z praw notarjuszy, wprowadzić do izby oraz ustanowić dla nich przysięgę.

Wniosek o wprowadzenie do izb substytutów, pełniących obowiązki notarjuszy, większością głosów (3 głosy przeciw 2-pp. Glass i Skąpski) odrzucono.

Uchwalono w art. 33 skreślić słowa: „i substytuci notarjalni“.

Art. 34.

Do zakresu czynności izby notarjalnej, prócz czynności, wymienionych w niniejszej ustawie, należy:

1. wybór członków rady notarjalnej,

2. uchwalenie projektu regulaminu wewnętrznego,

3. zatwierdzenie sprawozdania rocznego i zamknięcia rachunku rady notarjalnej,

4. uchwalenie wysokości składki rocznej na potrzeby rady notarjalnej oraz tworzenie funduszów specjalnych na cele zawodowe,

5. uchwały w przedmiocie ubezpieczenia przymusowego członków izb oraz substytutów notarjalnych w zakładzie ubezpieczeń społecznych i udzielenie radzie notarjalnej pełnomocnictw do zawierania w tym względzie umów zbiorowych,

6. załatwianie wniosków, zgłoszonych przez członków izby.

Art. 35.

Kadencja rad notarjalnych trwa trzy lata. Corocznie ustępuje jedna trzecia część członków rad: w pierwszych dwóch latach przez losowanie, następnie według starszeństwa mandatów. Ustępujący mogą być wybrani ponownie, jednak nikt nie ma obowiązku piastować mandat dłużej nad trzy lata. Jedna trzecia część członków rady notarjalnej może być wybrana z liczby substytutów notarjalnych.

P. Prądzyński sądzi, iż należy dodać przepis, że izba notarjalna jest osobą prawną. Następnie należy umieścić ogólny przepis o organach izby. Art. 34 wymienia czynności, należące do zakresu czynności zgromadzenia izby, a nie izby. Art. 35 należy przenieść do oddziału II (traktującego o radach notarjalnych).

P. Skąpski mniema, że należy dodać przepis o tem, kto izbę reprezentuje nazewnątrz, oraz o tem, kto wybiera prezesa izby, o którym jest mowa w art. 36.

P. Miszewski uważa, że należy ponadto dodać jeszcze przepis o siedzibie izby, a mianowicie, że siedzibą izby notarjalnej jest siedziba sądu apelacyjnego.

Przewodniczący p. Rymowicz zaznacza, że można to przyjąć jako zasadę z zastrzeżeniem, że w razie potrzeby można i na mniejszy obszar ustanowić oddzielną izbę notarjalną.

Referent p. Glass komunikuje, że Oddział Zrzeszenia Notarjuszów i Pisarzy Hipotecznych w Łodzi wnosi, aby jedna izba mogła mieć kilka rad.

Uchwalono dodać przepis o tem, że izba notarjalna jest osobą prawną oraz że siedzibą jej jest siedziba sądu apelacyjnego, utrzymując w mocy przepis, że w obrębie każdej izby notarjalnej będzie czynna jedna rada notarjalna.

Uchwalono art. 35 przenieść do oddziału II.

Uchwalono w zdaniu pierwszem art. 34 przed słowem „izby“ dodać: zgromadzenie oraz na wniosek Referenta skreślono słowa: „prócz czynności, wymienionych w niniejszej ustawie.“

W. p. 2 art. 34 skreślono słowo „projekt“, a na końcu dodano „zgromadzenia izby oraz rady.“

Na wniosek p. Miszewskiego dodano, ze względu na konieczność unifikacji regulaminów izb, przepis: „Regulamin wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Ministra Sprawiedliwości“.

W. p. 3 art. 34 dodano „uchwalenie budżetu“.

W. p. 4 art. 34 skreślono na wniosek p. Prądzyńskiego: „oraz tworzenie funduszów specjalnych na cele zawodowe“.

P. Skąpski wniósł, by skreślić w p. 5 substytutów notarjalnych.

P. Prądzyński jest wogóle przeciwny p. 5 art. 34. Notarjusze są naogół dobrze sytuowani i wo-

bec tego zbędne jest tworzenie dla nich funduszu emerytalnego.

Referent p. Glass oponuje przeciwko skreśleniu substytutów i pozbawienia ich ubezpieczenia notarjalnego. Co się tyczy samych notarjuszów, to praktyka życiowa stwierdza, że wdowy po notarjuszach dla braku zaopatrzenia emerytalnego, znajdują się przeważnie w trudnem położeniu materjalnem, nawet w takich wielkich centrach, jak Warszawa i Łódź.

P. Miszewski jest zdania, że ci substytuci, którzy pracują u notarjusza, powinni korzystać z ubezpieczenia notarjalnego. Na tej podstawie będą mogli być zwolnieni od ubezpieczenia w Z. U. P. U.

Przewodniczący p. Rymowicz zauważa, że w dyskusji stale podkreślano, że urząd notarjusza jest jednoosobowy. Wobec tego obecnie w p. 5 nie należy doczepiać do notarjusza substytuta, który ma zupełnie inny charakter niż notarjusz.

Referent p. Glass wyraża opinję, że wykreślenie p. 5 byłoby nadwyraz szkodliwe, gdyż zawiera on jedno z zasadniczych zadań samorządu.

Uchwalono p. 5 utrzymać i zredagować go jak następuje:

tworzenie funduszu zapomogowego przez ubezpieczenie przymusowe na wypadek śmierci lub niezdolności do pracy członków izby.

Uchwalono na wniosek p. Miszewskiego p. 6 zredagować, jak następuje:

załatwianie innych spraw w zakresie notarjatu, które rada notarjalna przekłada zgromadzeniu.

Art. 36.

Zgromadzenia izby notarjalnej odbywają się w jej siedzibie i są zwyczajne i nadzwyczajne.

Pierwsze zgromadzenie izby notarjalnej zwołuje prezes sądu apelacyjnego.

Zgromadzenia zwyczajne odbywają się corocznie, przed 1 kwietnia każdego roku kalendarzowego. Nadzwyczajne zgromadzenia zwołuje rada notarjalna w miarę potrzeby lub na wniosek przynajmniej $^1/_5$ części członków izby, albo z polecenia Ministra Sprawiedliwości.

Na zgromadzeniu izby przewodniczy prezes lub wiceprezes izby.

Nieusprawiedliwiona nieobecność na zgromadzeniu pociąga za sobą karę porządkową do 100 złotych, wymierzoną przez radę notarjalną.

Na wniosek p. Miszewskiego ust. 2 przeniesiono do przepisów przechodnich z dodatkiem, że na pierwszem posiedzeniu przewodniczy prezes sądu apelacyjnego.

P. Prądzyński wnosi, by skreślić ustęp ostatni o nakładaniu grzywny.

P. Miszewski uważa, że skreślenie tego przepisu nie jest bezpieczne, gdyż może być na zgromadzeniach izby zbyt mała frekwencja.

Uchwalono ustęp ostatni skreślić.

Uchwalono przyjąć, że prezesa wybiera rada. Jako nazwę przyjęto dlań: prezes rady, zamiast „prezes izby".

Art. 37.

Uchwały izby są prawomocne bez względu na liczbę obecnych i zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Dodano: „zgromadzenia" przed „izby".

Art. 38.

Przedstawicielką izby notarjalnej w każdym okręgu jest rada notarjalna.

W skład rady notarjalnej wchodzi 6 członków, w Warszawie zaś 9 członków. Przynajmniej połowa członków rady powinna mieć stałe zamieszkanie w siedzibie rady notarjalnej.

W pierwszym roku urzędowania izba notarjalna wybiera do rady notarjalnej 6, w Warszawie zaś 9 członków. W następnych latach wybiera do rady 2, w Warszawie zaś 3 członków.

Rada notarjalna rozpoczyna urzędowanie z dniem 1 kwietnia każdego roku i na pierwszem posiedzeniu wybiera prezesa, wiceprezesa, sekretarza i skarbnika. Dwa ostatnie urzędy mogą się łączyć w jednej osobie. O ukonstytuowaniu się swojem rada notarjalna zawiadamia prezesa sądu apelacyjnego i prezesów sądów okręgowych danego okregu.

Uchwalono co do art. 35, powiązanego z art. 38 (oddział II), przyjąć wybieranie rady na trzy lata, bez ustępowania z niej co roku trzeciej części członków.

Skreślono w art. 35 zdanie: „jednak nikt nie ma obowiązku piastować mandat dłużej jak trzy lata".

Na wniosek Referenta uchwalono ustalić, że liczba członków rady notarjalnej zależna jest od liczby członków izby i przyjęto następujące liczby:

do 100 członków izby — 5 członków rady i 2 zastępców; od 100 — 200 członków izby — 7 członków rady i 3 zastępców; od 200 członków izby — 9 członków rady i 4 zastępców.

Przyjęto zasadę, że zastępcami powinni być osoby, zamieszkałe w siedzibie izby.

Uchwalono dodać przepis, że ustępująca rada notarjalna urzęduje do czasu objęcia urzędowania przez radę nowowybraną.

Jako rok sprawozdawczy przyjęto rok kalendarzowy.

Wprawdzie już na sesji grudniowej 1931 rozpoczęto dyskusję nad art. 39 projektu, ale ukończono ją dopiero na sesji styczniowej 1932, to też gwoli ciągłości całokształt dyskusji nad art. 39 przedstawimy w sprawozdaniu z sesji styczniowej.

Podatek nadzwyczajny

w zastosowaniu praktycznem.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o podatku nadzwyczajnym od niektórych zajęć zawodowych rodzi się snać w bólu i męce, skoro w chwili, gdy słowa te piszemy, a więc w pierwszych dniach marca, znajdowało się jeszcze na warsztacie „uzgadniania“ między Ministerstwem Skarbu a Ministerstwem Sprawiedliwości.

W tym stanie rzeczy nie należy się spodziewać ogłoszenia tego rozporządzenia przed połową marca. A szkoda, że tak się z tą sprawą zwleka! Skoro bowiem postanowiono rozporządzenie wykonawcze ogłosić, a wiemy skądinąd, że różne co do potrzeby tego kroku istniały w kołach miarodajnych opinje, to należało uczynić to przed dniem 15 lutego, jako terminem płatności pierwszej zaliczki. Uniknęłoby się w ten sposób różnych nieporozumień, jakie praktyka nasunęła, a napewno nie doszłoby do takiego absurdu „interpretacyjnego“, jakiego chwyciła się jedna z izb skarbowych. Warto posłuchać.....

*

Nie wiemy jaką mętodą wykładni, ale fakt, że jedna z izb skarbowych stanęła na stanowisku obliczania miesięcznej zaliczki na poczet podatku nadzwyczajnego nie od czystego dochodu, lecz od dochodu... brutto, inaczej mówiąc — od obrotu.

Jest to w świetle wyraźnych postanowień ustawy, nie mówiąc już o zwykłej logice podatkowej, oczywisty nonsens. Sprawa jest tak jasna, że wdawanie się w jakąkolwiek polemikę na ten temat uważamy poprostu za stratę czasu.

Zresztą, „zagadnienie“ przestało być aktualnem, bo Ministerstwo Skarbu, zawiadomione o podobnej fantazji interpretacyjnej, przywołało nadmiernie gorliwą izbę do... rzeczywistości rzeczywistej.

*

Od p. rejenta Władysława **Modrzewskiego** z Lublina otrzymaliśmy następującą uwagę na marginesie praktycznego stosowania ustawy o podatku nadzwyczajnym:

Po upływie miesiąca stycznia obliczyłem wysokość obrotu, uzyskanego w tym miesiącu i zapłaciłem podatek obrotowy, czyli 2 — 70% od obliczonej sumy. Następnie zapłacony za styczeń podatek obrotowy potrąciłem z sumy dochodu, uzyskanego w styczniu i na skutek tego przy obliczeniu podatku nadzwyczajnego (specjalnego) od niektórych zajęć zawodowych mogłem zastosować niższy procent czyli 7% zamiast 8%, a skutkiem tego wysokość podatku, jako obliczonego od mniejszej sumy przy niższym procencie, wypadła mniejsza. Uważałbym przeto za pożyteczne, ażeby koledzy zamiast zaliczek kwartalnych na podatek obrotowy, wpłacali co miesiąc cały podatek obrotowy, przypadający za miesiąc ubiegły, co zapewni im ulgę przy obliczaniu podatku specjalnego. Komunikuję o powyższem Sz. Redakcji, pragnąc poinformować się, czy inni koledzy czynią tak samo, jak ja, i czy Sz. Redakcja uważa powyższą taktykę za słuszną.

Jeżeli chodzi o potrącanie uiszczonej w danem miesiącu zaliczki kwartalnej na podatek obrotowy od sumy dochodu brutto, to ten sposób postępowania jest niewątpliwy, gdyż podatek nadzwyczajny ma charakter podatku dochodowego, a przy wymiarze podatku dochodowego sumy, uiszczone z tytułu podatków obrotowych, ulegają potrąceniu od podstawy wymiaru.

Co zaś się tyczy koncepcji wpłacania podatku obrotowego co miesiąc, to jest to, jak mniemamy, kwestja porozumienia się z miejscowemi władzami skarbowemi.

Ustawa o podatku przemysłowym wymaga od wolnych zawodów uiszczenia zaliczek kwartalnych, obliczonych na podstawie obrotu za ubiegły rok podatkowy. Ponieważ jednakże pewnym kategorjom płatników ustawa pozwala (raczej — żąda!) na uiszczanie podatku obrotowego z miesiąca na miesiąc, a więc podobny tryb przewiduje, i ponieważ zaliczki kwartalne w porównaniu z wpłatami miesięcznemi to raczej *privilegium*, przeto wysunięta koncepcja nie powinna natrafić na trudności ze strony władz skarbowych.

Ale ostatecznie sprawa ta istotnego znaczenia nie ma, gdyż i tak w terminie płatności urząd skarbowy dokona wymiaru podatku nadzwyczajnego za cały rok podatkowy, na zasadach stosowanych przy wymiarze podatku dochodowego, zarachowując wpłacone zaliczki.

*

W związku z poruszoną w № *4* (*str. 11 — 187)* sprawą wsteczności w stosowaniu podatku nadzwyczajnego otrzymujemy od p. M. **Zembrzuskiego**, zastępcy notarjusza w Żychlinie, następującą uwagę:

W poruszonej w № 4 „Nota-Teki“ sprawie wsteczności należy przyjść do wniosku, że nadzwyczajnemu podatkowi podlega jedynie dochód, osiągnięty z zajęć zawodowych, poczynając od dnia 1 stycznia r. b. Nie może być pobierany podatek na podstawie jedynie zwykłej techniki księgowania wpływów kasowych, należy przedewszystkiem zbadać istotę i podstawę wpływu kasowego i jeżeli wpływ jest skutkiem pracy, wykonanej przed dniem 1 stycznia r. b., powinien być bezwzględnie wyeliminowany z sum, podlegających działaniu ustawy, gdyż ustawa w sposób zupełnie kategoryczny precyzuje, że podatek pobierany będzie z zajęć zawodowych w 1932 roku kalendarzowym (art. 1 p. 4), a więc z zajęć, które w r. b. będą wykonane.

Stanowisko powyższe całkowicie podzielamy i sądzimy, że i władze skarbowe będą takiego samego zdania. Dotychczas przynajmniej nie sygnalizowano nam znikąd, by przy uiszczaniu zaliczki lutowej wynikły jakieś kwestje co do zaliczania wpływów, należnych za czynności, dokonane przed dniem 1 stycznia 1932 r.

*

W związku z podaną przez nas w № *4 (str. 10 — 186)* próbą wykładni art. 10 i 11 ustawy o podatku nadzwyczajnym otrzymaliśmy szereg listów od czytelników, którzy naogół pogląd nasz podzielają.

Co się tyczy władz fiskalnych, to dotychczas żadne utyskiwania nas nie doszły. Zresztą praktyka ustali się dopiero po ogłoszeniu rozporządzenia wykonawczego i wtedy też, w miarę nadsyłanego przez czytelników materjału, do sprawy powracać będziemy.

Zarząd Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki

niniejszem podaje do wiadomości, że

w dniu 12 marca r. b. o godz. 19 m. 30 w pierwszym terminie, o godz. 20 w drugim terminie, prawomocnym bez względu na liczbę obecnych, w sali Związku Rzemieślników Chrześcijan w Warszawie, przy ulicy Miodowej Nr. 14, odbędzie się

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW ZWIĄZKU

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór prezydjum.
2) Odczytanie i przyjęcie protokułów poprzednich Zgromadzeń — Walnego i Nadzwyczajnego.
3) Sprawozdanie Zarządu, Komitetu Wydawniczego czasopisma „Notarjat - Hipoteka" i Komisji Rewizyjnej za rok 1931, oraz zatwierdzenie preliminarza budżetowego na rok 1932.
4) Wybory członków Zarządu i zastępców na miejsce ustępujących.
5) Wybory Komisji Rewizyjnej.
6) Wybory delegatów na Zjazd.
7) Wnioski.

P. S. Zgodnie z § 50 p. 5 Statutu, wnioski członków na Ogólne Zebranie winny być opatrzone podpisami najmniej 3 członków i złożone Zarządowi przynajmniej na 7 dni przed Ogólnem Zebraniem.

Za dusze zmarłych Kolegów, Członków Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki

ś. † p.

Bilewicza Franciszka
Bielickiego Tomasza
Bykowskiego Jana
Czarneckiego Jana
Czarneckiego Stefana
Ciszewskiego Józefa
Doroszkiewicza Stefana
Janiszowskiego Gustawa
Kühna Aleksandra
Kamińskiego Michała
Kamieńskiego Eugenjusza
Lipniackiego Józefa
Łempickiego Michała
Makarewicza Stanisława
Malińskiego Feliksa
Motyki Jana
Piotrowskiego Antoniego
Pągowskiej Jadwigi
Rudzińskiego Feliksa
Rzepeckiego Leonarda
Rembiszewskiego Franciszka
Staniszewskiego Bogusława
Wiszniewskiego Mieczysława

w dniu 10 marca r. b. o godz. 9^{30} r. w kościele O. O. Kapucynów (w Warszawie, ul. Miodowa) zostanie odprawione uroczyste nabożeństwo żałobne, na które rodziny, b. szefów, kolegów i znajomych zaprasza

ZARZĄD GŁÓWNY
ZWIĄZKU PRACOWNIKÓW NOTARJATU I HIPOTEKI
W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

Wobec nieprawdopodobnych pogłosek

Zaniepokojenie w Krakowie.

Od dłuższego już czasu w świecie notarjalnem Małopolski obiegają wysoce zresztą nieprawdopodobne pogłoski, że na stanowisko notarjusza w Krakowie, wakujące po zgonie ś. p. Tadeusza Starzewskiego, upatrzony jest kandydat, nie posiadający wymaganych przez obowiązującą ustawę notarjalną z 1871 roku niezbędnych kwalifikacji.

Gdy rzeczony kandydat, zamieszkały w Warszawie z tytułu piastowanego stanowiska sędziego w Najwyższym Trybunale Administracyjnym, poddał się obowiązującemu na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej egzaminowi notarjalnemu, i złożył go oczywiście z powodzeniem, obiegające w małopolskim świecie notarjalnym pogłoski stały się źródłem żywego zaniepokojenia.

I oto wyrazem tego zrozumiałego zaniepokojenia jest zwrócenie się redakcji krakowskiego „Czasu" do Izby Notarjalnej w Krakowie o informacje w tej sprawie. W № 45 „Czasu" z dnia 25 lutego r. b. znajdujemy też następujące wyjaśnienie Izby:

Sprawa obsadzenia tego notarjatu jest istotnie aktualną. Na skutek rozpisanego przez Izbę notarjalną konkursu wpłynęło do Izby 30 podań różnych kompetentów ze sfer notarjalnych.

Niezależnie od tego, istnieją obawy zamianowania osoby nieposiadającej ustawowych wymogów do uzyskania urzędu notarjusza na obszarze Małopolski, gdzie obowiązuje dotąd ustawa notarjalna z dnia 25 lipca 1871 roku, określająca warunki, które uzasadniać mogą nominację na urząd notarjusza.

W myśl § 6 ustawy notarjalnej, kandydat ubiegający się o posadę notarjusza, musi wykazać poza innemi warunkami, że pozostawał w praktycznej służbie prawniczej przez lat cztery, z których przynajmniej dwa lata na praktyce notarjalnej, i że resztę praktyki czerpał w Sądzie, adwokaturze lub w prokuratorji generalnej. Od wymogu dwuletniej praktyki notarjalnej może kandydata zwolnić Minister Sprawiedliwości, (który jest organem nominującym) przy zachodzących zresztą innych wymogach prawnych tylko w tym wypadku, jeśli o obsadzić się mającą posadę nie ubiega się żaden inny kandydat posiadający wszystkie prawne warunki.

W tym stanie rzeczy zważywszy, że kandydat, o którym mowa — nie posiada nietylko obligatoryjnej praktyki dwuletniej notarjalnej, ani wogóle praktyki innej (sędziowskiej, adwokackiej lub w prokuratorji generalnej), a jedynie egzamin notarjalny złożony w b. Kongresówce, którego przedmiotem jest dotąd jedynie tam obowiązujące ustawodawstwo tak różne od ustawodawstwa w Małopolsce obowiązującego, zważywszy dalej, że na tę samą posadę wnieśli podania liczni notarjusze małopolscy, posiadający wszystkie ustawowe warunki i długoletnią nieskazitelną praktykę zawodową — Izba notarjalna wyraziła przekonanie, że lansowane pogłoski muszą być czczym wymysłem i że do ich powstania przyczynić się mógł fakt, iż w b. zaborze rosyjskim nominacje notarjuszy na innych zasadach są dokonywane.

Zastosowanie tych odmiennych norm na ziemiach b. zaboru austrjackiego w obecnym stanie ustawodawstwa, jest nie do pomyślenia, odpowiednia zaś nowelizacja tu obowiązującej ustawy, okazuje się dziś nieaktualną, wobec daleko posuniętych prac Komisji Kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej, które już w niedługim czasie umożliwią uchwalenie jednolitej dla całego Państwa ustawy.

Do tych wyjaśnień Izby Notarjalnej „Czas" dodaje od siebie:

Ze swojej strony zaznaczamy, że zaniepokojenie interesowanych sfer notarjalnych i szerszych kół prawniczych małopolskich jest o tyle uzasadnione, że przy dzisiejszym ustroju notarjatu małopolskiego, istnieje przy nim instytucja zawodowych kandydatów notarjalnych, pełnowartościowych prawników, którzy ze względu na istniejący numerus clausus wyczekiwać muszą niejednokrotnie po kilkanaście lat na uzyskanie samodzielnego stanowiska notarjusza. Każda nominacja osób z poza grona tych zawodowców przedłuża tylko i tak już przydługi okres wyczekiwania, wywołując zrozumiałe rozgoryczenie.

Zbytecznie również dodawać, że jedynie powoływanie do samoistnego pełnienia urzędu notarjusza jednostek z pośród ukwalifikowanych zawodowych specjalistów może dawać gwarancje należytego pełnienia tego odpowiedzialnego urzędu.

Cóż dodać możemy do cytowanych głosów, których słuszność w całej rozciągłości podzielamy? Chyba tylko tyle, że rzeczywistość niezawodnie zada kłam pogłoskom, mierzącym i w prawo, i w słuszność. Bo jakżeż mogłoby być inaczej?

Sprawy personalne.

P. Wice-Minister Świątkowski pisarzem hipotecznym.

Przeniesiony w stan nieczynny Wice-Minister Sprawiedliwości p. Mieczysław Świątkowski delegowany został do pełnienia obowiązków pisarza hipotecznego przy wydziale hipotecznym Sądu Grodzkiego w Łodzi (Zachód) na czas od dnia 1 marca do dnia 31 sierpnia 1932 roku.

W związku z tem p. Stanisław Zaleski, sędzia Sądu Najwyższego, który rzeczoną delegację objął z dniem 1 lutego r. b. na czas do odwołania, delegowany został z dniem 1 marca r. b. do pełnienia obowiązków pisarza hipotecznego przy wydziale hipotecznym Sądu Okręgowego w Łucku w miejsce odwołanego z dniem 29 lutego r. b. z tej delegacji p. Aleksandra Zaniewkiego, prokuratora Sądu Okręgowego w Siedlcach.

P. Sędzia Antecki mianowany notarjuszem.

P. Wacław Antecki, długoletni pisarz hipoteczny przy wydziale hipotecznym Sądu Okręgowego w Warszawie, mianowany został notarjuszem przy tymże wydziale z dniem 1 października r. b.

Według wiadomości kuluarowych, za których prawdziwość ręczyć nie możemy, p. Sędzia Antecki otworzy kancelarję notarjalną w lokalu, opróżnionym po ś. p. Dowborze-Muśnickim, a będącym w tej chwili siedzibą p. o. notarjusza Szląskiewicza.

Zrozumiałe zainteresowanie, jakie budzi sprawa obsadzenia stanowiska pisarza hipotecznego po p. Anteckim, obraca się dotychczas w sferze pogłosek i domysłów.

Mianowania.

ZIEMSKI ALFRED, b. prokurator Sądu Okręgowego w Piotrkowie, mianowany pisarzem hipotecznym przy wydz. hip. Sądu Grodzkiego we Włodawie.

Odwołania.

KUNICKI PIOTR, sędzia Sądu Okręgowego w Łucku, odwołany z delegacji do p. o. notarjusza w Baranowiczach z dn. 15. III. 1932 r.

SIMA RYSZARD HENRYK, wice-prokurator Sądu Okręgowego w Warszawie, odwołany z delegacji do pełnienia obowiązków pisarza hipotecznego przy wydz. hip. Sądu Okr. w Lublinie z dniem 29. II. 1932 r.

JASIUKOWICZ WŁADYSŁAW, wice-prezes Sądu Okr. w Łucku, odwołany z delegacji do p. o. pis. hip. przy wydz. hip. Sądu Okr. w Nowogródku z dn. 31. III. 1932 r.

Wieczory dyskusyjne
w Radomiu i Kielcach.

Staraniem Zarządu Głównego Związku Pracowników Notarjatu i Hipoteki zorganizowany został pierwszy cykl odczytowo-dyskusyjny, poświęcony przyszłej jednolitej polskiej ustawie notarjalnej. W charakterze prelegenta występował kierownik naszego pisma p. adw. Wiktor Natanson.

Ten pierwszy cykl, pomyślany jako próba nawiązania ściślejszej łączności z poszczególnemi ośrodkami życia notarjalno-hipotecznego Rzeczypospolitej, objął miasta Radom i Kielce.

Odczyt w Radomiu, dnia 18 lutego r. b., zgromadził obok czołowych pracowników kancelarji, przedstawicieli notarjatu na czele z p. rej. Franciszkiem Falkiewiczem, prezesem radomskiego oddziału Zrzeszenia Notarjuszów i Pisarzów Hipotecznych. Obecni byli również, obok p. rej. Roguskiego, miejscowi pisarze hipoteczni pp. Jackowski, Kijewski i Jankowski, jako też — z pośród radomskiej palestry p. mec. Wereszczyński. Z ramienia oddziału radomskiego Związku P. N. i H. występowali pp. prezes Zdonkiewicz, Kozłowski i Kraszkowski.

Odczyt w Kielcach, dnia 19 lutego r. b. odbył się również przy udziale prezesa miejscowego oddziału Zrzeszenia N. i P. H. p. rej. Piotra Borkowskiego, pp. rej. Janiszowskiego i Jaxa-Maleszewskiego, pisarzy hipotecznych pp. Biłowickiego i Olszewskiego, przedstawicieli palestry kieleckiej, wraz z licznie zgromadzonymi pracownikami kancelarji, których reprezentowali z ramienia miejscowego oddziału Związku P. N. i H. pp. wice-prezes Stefański i sekretarz Strzębała.

Tematem odczytu były zagadnienia główne przyszłej jednolitej polskiej ustawy notarjalnej. Przy pierwszej okazji ogólne streszczenie odczytu na łamach pisma podamy.

Żywa wymiana zdań między słuchaczami na tle widocznego zainteresowania, jakie przypisać należy tak żywotnemu w dobie obecnej tematowi, świadczyła wymownie, że myśl nawiązania łączności między Warszawą a ośrodkami życia prowincjonalnego w chwili, gdy ważą się przyszłe losy notarjatu polskiego i jego pracowników, była powzięta pod pomyślnym znakiem.

Kierownik naszego pisma korzysta z okazji, aby na tem miejscu wyrazić szczere podziękowanie przedstawicielom Zrzeszenia N. i P.H. oraz Związku P. N. i H w Radomiu i Kielcach za życzliwe i serdeczne przyjęcie, jakiego w miastach tych doznał.

Delegacje.

MAJEWSKI JANUARY, sędzia Sądu Okręgowego w Równem, delegowany do p. o. notarjusza w Baranowiczach od dn. 15. III. 1932 r. do odwołania.

DWORAKOWSKI JÓZEF, sędzia okręgowy, delegowany do p. o. notarjusza w Chełmie od dn. 1. III. 1932 r. do odwołania.

GALLEWICZ MICHAŁ, sędzia Sądu Okręgowego w Radomiu, delegowany do p. o. pisarza hipotecznego przy wydz. hip. Sądu Okr. w Lublinie od dnia 1. III. 1932 r. do odwołania.

Zmiany formalne.

W wyniku zniesienia Sądu Okręgowego w Białej podlaskiej pp.: Władysław Zalewski, pisarz hipoteczny, Hipolit Chludziński i Bohdan Wędrychowski, notarjusze — przy wydziale hipotecznym Sądu Okręgowego w Białej Podlaskiej, zostali przeniesieni na analogiczne stanowiska przy wydziale hipotecznym Sądu Okręgowego w Siedlcach, zachowując siedzibę w Białej Podlaskiej.

Nowy cennik obwieszczeń publicznych.

Z dniem 1 marca r. b. obowiązuje nowy cennik obwieszczeń publicznych, ogłaszanych w dodatku do Dziennika Urzędowego Ministerstwa Sprawiedliwości, oraz zmieniony tryb postępowania przy nadsyłaniu tych obwieszczeń do ogłoszenia.

Odpowiedni okólnik p. Ministra Sprawiedliwości (Nr. 1641/Red/32) ogłoszony został w Nr. 3 Dziennika Urzędowego M. S. Na okólnik ten zwracamy uwagę kancelarji hipotecznych.

Ustawy i rozporządzenia.

Zmiany w postępowaniu egzekucyjnem.

Z dniem 29 lutego r. b. zaczęła obowiązywać ustawa z dnia 25 lutego r. b. o zmianie niektórych przepisów ustawy postępowania sądowego cywilnego z 1864 roku (na obszarze b. dzielnicy rosyjskiej) i ustawy o przetargu przymusowym i zarządzie przymusowym (na obszarze b. dzielnicy pruskiej).

Nowa ustawa zmienia art. 975, 1063, 1064, 1070, 1171 i 1182 U. P. C., a w szczególności:

1. uchyla dopuszczalność sprzedaży ruchomości, stanowiących inwentarz żywy i martwy majątku ziemskiego, oddzielnie od majątku nieruchomego (art. 975);

2. dopuszcza do zatrzymania majątku ruchomego na rzecz wierzycieli w razie niedojścia licytacji do skutku, ale według najwyższego zaofiarowania, a w każdym razie w cenie nie niższej od sumy oszacowania (art. 1063, 1064), a dóbr nieruchomych w cenie nie niższej od sumy oszacowania (art. 1171);

3. stanowi, że przy ponownej licytacji majątek ruchomy nie może być sprzedany za cenę niższą niż $^1/_2$ sumy oszacowania (art. 1070), dobra nieruchome zaś — za cenę niższą niż $^2/_3$ sumy oszacowania (art. 1182).

Powyższe przepisy wydane pod znakiem ochrony interesów dłużnika mają zastosowanie do wszelkich licytacji po dniu 29 lutego r. b.

Nowelizacja K. P. K.

Z dniem 1 marca r. b. weszła w życie ustawa z dnia 21 stycznia 1932 r., zmieniająca niektóre przepisy Kodeksu Postępowania Karnego.

W związku z tem w kołach prawniczych odzywają się głosy, aby Kodeks Postępowania Cywilnego, który zaczyna obowiązywać z dniem 1 stycznia 1933 r., znowelizować... zawczasu.

Zeznania o dochodzie.

Termin do składania zeznań o dochodzie, wyznaczony w art. 50 ustawy na dzień 1 marca, przesunięty został, jak corocznie zresztą, do dnia 1 maja r. b.

Czy nie prościej byłoby raz nazawsze termin ten zmienić w drodze ustawowej?

Wykładnia art. 54, p. 6, u.o.s.

Ministerstwo Skarbu ogłosiło następującą wykładnię art. 54, p. 6, ustawy o opłatach stemplowych (N. D. V. 7285/31):

Uwolnienie od opłaty stemplowej, przewidziane w punkcie 6 art. 54 u. o. s., jest uzależnione od dwuch warunków: 1) przedmiotem przeniesienia własności ma być „budynek niewykończony", 2) pismo, tyczące się przeniesienia własności, ma być sporządzone w ciągu lat ośmiu od dnia rozpoczęcia budowy.

Przewidziane w punkcie „a" §-u 102 r. w. s. zaświadczenie właściwej władzy, sprawującej nadzór nad budownictwem, stwierdzające datę rozpoczęcia robót technicznych celem położenia fundamentów, służy jedynie do ustalenia daty, od której ma być liczony okres ośmioletni, wymieniony wyżej pod 2). Natomiast nie może to zaświadczenie służyć do udowodnienia warunku, wymienionego pod 1). Istnienie tego warunku ma strona udowodnić w inny sposób (zdanie ostatnie art. 54 u. o. s.); środkiem dowodowym może być w szczególności odpowiedniej treści zaświadczenie właściwej władzy, sprawującej nadzór nad budownictwem.

Co do budynków ogniotrwałych tudzież przeznaczonych na pobyt ludzi budynków nieogniotrwałych (art. 205 i 283 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli, Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) — o ile chodzi o początkowe stadjum budowy, a zatem o wykazanie, że już istnieje budynek (ale niewykończony) — istnienie warunku, wym. pod 1), można uznać tylko wówczas, gdy na nieruchomości, która w przypadku konkretnym jest przedmiotem przeniesienia własności, znajdują się conajmniej fundamenty, zajmujące całą powierzchnię, która ma być zabudowana według zatwierdzonego projektu (planu), tyczącego się danego budynku (§ 12 rozporządzenia z dn. 2 lipca 1929 r. Dz. U. R. P. Nr. 58, poz. 456) względnie według pozwolenia na budowę, udzielonego w myśl §-u 13 tegoż rozporządzenia.

W końcowem studjum budowy istnienie warunku wymienionego pod 1) można uznać tylko wówczas, jeżeli nie wcześniej jak tydzień przed dniem sporządzenia pisma, do którego ma być zastosowany punkt 6 art. 54, budynek jeszcze nie był zdatny do użytkowania. Okoliczność, że właściciel budynku nie posiada jeszcze pozwolenia na użytkowanie (art. 357 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej) nie dowodzi sama przez się, że budynek nie jest zdatny do użytkowania.

Książki i czasopisma.

Informator Sądowy na rok 1932 w opracowaniu Mieczysława Drylla i Mieczysława Krawczyka. Radom, 1932. — Obok wyczerpujących danych, dotyczących okręgu Sądu Okręgowego w Radomiu, Informator obejmuje dział ogólny, zawierający między innemi obowiązujące taksy — notarjalną i pisarską oraz pełny obowiązujący tekst prawa o ustroju sądów powszechnych.

Kieszonkowa Bibljoteka Ustaw. Księgarnia Prawnicza, Warszawa, 1931—1932.— Pożyteczne wydawnictwo tekstów ustaw w formie kieszonkowej. Dotychczas wyszły: Nr. 1 — nowa ustawa emerytalna z 25.III. 1931 r., Nr. 2 — prawo o zapobieganiu upadłości, Nr. 3 — prawo o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, Nr. 4 — ustawa o państwowym podatku przemysłowym z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych przez nowelę z 19.XII.1931 r.

W poprzedniem ogłoszeniu przez niedopatrzenie w korekcie podano mylnie Nr. konta P. K. O. — powinno być: 22308 (a nie 22306), co się niniejszem prostuje.

Od Wydawnictwa.

Do ostatniego numeru pisma załączyliśmy blankiety na P. K. O., wykazujące zaległości z tytułu prenumeraty. Niestety, nie wszyscy pp. prenumeratorzy należną przedpłatę przekazali, wobec czego wytworzyły się poważne zaległości, utrudniające normalne prowadzenie pisma.

W tym stanie rzeczy zwracamy się z apelem do wszystkich pp. prenumeratorów i korespondentów, by zechcieli niezwłocznie przekazać wszystkie zaległości z tytułu prenumeraty łącznie z należnością za miesiąc marzec.

Pamiętajmy, że pismo pod względem finansowym stoi na punktualnem uiszczaniu prenumeraty i że w interesie wszystkich niezawodnie leży, by pismo mogło swobodnie pracować, a zależy to właśnie od skrupulatnego regulowania należności za prenumeratę.

Niech więc w pierwszej połowie marca wszystko będzie wyrównane i niech apel niniejszy starczy na przyszłość!

Kierownik pisma: *WIKTOR NATANSON.* **Redaktor:** *ALOIZY PIOTROWSKI.*

Wydawca: *ZWIĄZEK PRACOWNIKÓW NOTARJATU I HIPOTEKI, ZARZĄD GŁÓWNY.*

Zakł. Graf. B. Pardecki i S-ka z o. o. Warszawa, Żelazna 56, tel. 322-00.